

JAK ZRUŠIT KLIMATICKÉHO ZPRAVODAJE

aneb Jak smířit největší téma současnosti se
zpravodajskými hodnotami

Klima vs. zpravodajské hodnoty

- novost / překvapení
- jednoznačnost
- osobnosti
- blízkost

+ negativita ---) news avoidance

+ tonalita (nemoralizovat)

+ novinářina vs. futurologie

+ novinářina vs. aktivismus

Novost

- Aktualizační momenty

- napojení na aktuální události
- velké akce
- projednávanou/právě přijatou legislativu apod.

- https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/farmer-ekologicke-farmerstvi-protesty-farmeru-zelena-dohoda-evropska-unie_2402221604_ank

Novost II

- aktualizací momenty – klimatický systém samotný
- [Greenland losing 30m tonnes of ice an hour, study reveals](#) (The Guardian)
- [How Much Ice Is Greenland Losing? Researchers Found an Answer](#) (NY Times)
- [Greenland is losing so much ice that its gravity is getting weaker: researcher](#) (CBC)
- [Greenland is losing more ice than we thought. Here's what it means for our oceans](#) (WaPo)
- [Scientists reveal how Greenland Ice Sheet has shrunk over past four decades](#) (Reuters)

Jednoznačnost

- COP28 – longread

https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/dubaj-cop-28-jan-kaliba-mezinarodni-klimaticka-konference-otazky-a-odpovedi_2312141435_elev

- Mistři přirovnání, srozumitelnosti a titulkových vět

https://www.irozhlas.cz/veda-technologie/veda/klimaticka-krize-reseni-osn-konzum-vedkyne-morsky-proud-sucho-oteplovani-dopady_2402210019_har

Osobnosti

- Taylor Swift

<https://svet.sme.sk/c/23279368/preco-vsetci-hovoria-o-tom-ako-taylor-swift-lieta.html>

- Lionel Messi

<https://www.forbes.com/sites/vitascarosella/2024/03/06/leo-messi-captains-fight-against-climate-change-with-join-the-planet/>

Blízkost

- Fyzická (lokální story fungují)

<https://zlin.rozhlas.cz/rekordni-unorove-teploty-budi-vcely-ze-zimniho-spanku-chovatele-je-musi-vice-9172969>

- Praktická (každodenní život)

<https://hradec.rozhlas.cz/brambory-na-podzim-nejspis-zdrazi-na-rustu-cen-se-podepise-i-sucho-ktere-8829399>

- Emoční (co je naše mango?)

https://www.irozhlas.cz/sport/zimni-sporty/kolik-let-zbyva-jizerske-padesatce-vedci-i-poradatele-zhodnotili-budoucnost_2403180500_job

Negativita

- News Avoidance – 5 léků

<https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/news/five-things-news-media-can-do-respond-consistent-news-avoidance>

- Doomism vs. False Hope
- Kris de Meyer: Tell stories of doing (action), not concern (issues)
 - action drives believes, not reverse
 - příběhy jsou cestami do mozku

https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/ropa-a-uhli-jako-jaderne-zbrane-kolumbie-coby-prvni-vyvozce-vola-po-smlouve-o_2403220700_mst

Negativita II

- Solution Journalism
 - 4 pillars: Response, Evidence, Insights, Limitations

<https://www.solutionsjournalism.org/>

<https://coveringclimatenow.org/resource/cheat-sheet-climate-solutions-reporting-guide/>

<https://drawdown.org/solutions/table-of-solutions>

<https://www.equaltimes.org/low-carbon-farming-helps-india-s?lang=en>

Negativita III

- Interaktivní projekty
 - Financial Times (klíma hra)
<https://ig.ft.com/climate-game/>
 - Bayerischer Rundfunk (Unser Bayern 2050)
<https://interaktiv.br.de/unser-bayern-2050/>

Novinařina vs. aktivismus

- Novinář – aktivista faktů?
 - opora ve vědě, zprávy IPCC atd.
 - ne jestli, ale jak řešit
 - ukazovat, vysvětlovat změnu klimatu
 - podněcovat veřejnou debatu o způsobech řešení
 - poukazovat na nečinnost
 - falešná vyváženost (popírači – věda 99:1, Máte slovo – 50:50)
 - Máme zvat popírače?
 - aktivismus / odpovědná novinařina / ignorantství
 - <https://www.bbc.com/news/uk-67870028>
 - <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/2460734>

Organizace v newsroomu

- 1 věta může být víc než hodinový pořad (+ kouzlo zpravodajského rádia)
- Klima jako průřezové téma
- Problém dvojkolejnosti (klima žurnalistika vs. dezinfo, chybějící kontext, popírači)

<https://plus.rozhlas.cz/fiala-se-mel-green-dealu-aktivne-branit-tvrdi-novinar-kaiser-z-echo24-9154441>

- Jak to dělají v Evropě?

Klima v EBU newsroomech

- BNTV (BUL)
 - 2 redaktoři (věda + zahraničí)
- RTBF (BEL)
 - malý tým, který má klima na starosti, aby se reflektovalo napříč zpravodajstvím + trénink pro zvýšení povědomí
- RTE (Irsko)
 - 1x environmentální korespondent + 1x producer (snaha zvýšit standard + zlepšit výstupy napříč redakcemi – týdenní porady editorů)
 - tréninky, měsíční tematická setkání k povzbuzení pokrývání klimatu
- ORF (Rakousko)
 - neformální klima skupina osmi novinářů napříč newsroomem – 1x týdně porada o klima tématech (nad rámec povinností)

Klima v EBU newsroomech II

- RTM (Č. Hora)
 - eko newsroom – dříve editor + 3 redaktoři, teď seškrtáno na 1 člověka
- Chorvatsko – specializované vysílání, konkrétní pořady
- VRT (Vlámsko)
 - 3 novináři – 2x věda, 1x zahraničí
 - Porady 1x týdně, někdy i s účastí „rosničky“
- SVT (Švédsko)
 - Klima reportéři napříč redakcemi (domácí, věda, byznys, regiony) + globální klima korespondent (zahraničí)
 - Vydávají newsletter, kde shrnují svou tvorbu – populární, cca 30 tisíc odběratelů

Klima v EBU newsroomech III - šampioni

- BBC (Spojené království)
 - kombinovaný tým zpravodajů a producerů (věda, envi, klima) – výroba zpravodajství + rady/pomoc kolegům napříč redakcemi
 - brífinky celého zpravodajství vedené klima redaktorem + různými vědci
 - online tréninkový kurz
 - „klima je tak otisknuté v naší práci napříč týmy, že všichni mají dobrou znalost tématu“
- NRK (Norsko) – 2018 – průzkum – jaké téma je nejvíc podreportované – klima
 - Proč? Nedostatek odpovědnosti, náhodné pokrývání, ostatní témata prioritizována)
 - Rozhodnutí: všechny redakce a skupiny by měly být schopné zařadit klima perspektivu do svých témat; je potřeba i zvláštní tým pro témata, která by se jinak do vysílání nedostala – zprávy i více do hloubky; potřeba „guide“ pro pomoc s rozhodováním šéfům i novinářům
 - Pro obecné publikum, založeno na faktech, pozor na falešnou vyváženost (když popírači, tak s patřičným kontextem, konfrontací + pozor na prostor – dojem, že jsou relevantnější, než ve skutečnosti podle síly vědeckého konsenzu); méně a kvalitněji
 - od 2018 z ničeho na 15členný klima tým ve 2 městech (investigativa / zpravodajství)

Klima v ČRo – systém ambasadorů?

- **Události v týdnu (hypotetické):**

- Protesty zemědělců proti Green Dealu v Praze (domácí)
- Sněmovna schvaluje novou verzi zákona o komunitní energetice (domácí/sněmovna)
- Vláda řeší, kam budou směřovat peníze z EU emisních povolenek (domácí/ekonomika)
- EU schvaluje klima cíle pro rok 2040 / zákon o konci spalovacích motorů apod. (zahraničí/zpravodajka v Bruselu)
- Volby v Británii a budoucnost těžby v Severním moři (zahraničí)
- Referendum o stavbě větrných elektráren ve 2 obcích – Zlínsko, Vysočina (regiony)
- Extrémní teploty dopadají na včelaře na Jižní Moravě (regiony)
- MS v biatlonu bez sněhu (sport)
- Český lev – fenomén green filmingu (kultura)
- ČVUT vyvinula nový zázračný typ solárního panelu (věda)

Klimatické charty (příklad z Francie)

- Pokryvejme všechny příběhy související s klimatem, živými bytostmi a společenskou spravedlností mezioborovým způsobem.
- Volme vzdělávací přístup.
- Zamysleme se nad volbou slov a obrázků.
- Volme odpovídající rozsah pokrytí.
- Zkoumejme příčiny současného rozvratu.
- Zaručme transparentnost.
- Odhalujme strategie zasévající pochybnosti do myslí veřejnosti.
- Informujme o skutečných řešeních.
- Vzdělávejme se.
- Odmítejme financování pocházející z nejvíc znečišťujících aktivit.
- Posilujme nezávislost médií.
- Připravme se na nízkouhlíkovou žurnalistiku
- Pěstujme spolupráci

Klima žurnalistika vyhrává Pulitzerera

Washington Post: 2C – Beyond The Limit

Série reportáží z míst, kde lokálně už
oteplení Země překročilo kritickou hranici
dvou stupňů Celsia (2020)

Washington Post wins Pulitzer Prize for series that detailed environmental devastation in global hot spots

By [Paul Farhi](#)

May 4, 2020 at 3:18 p.m. EDT

